

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE LITERE
CATEDRA DE LIMBA ROMÂNĂ ȘI FILOLOGIE ROMANICĂ

Aurelia Bîrsanu

Curriculum
la
disciplina
LIMBA CONTEMPORANĂ A (II)
(studii cu frecvență la zi)

Discutat în ședința Catedrei de limba română
și filologie romanică din 23.01.2015
proces-verbal nr. 7

Bălți, 2014

Facultatea: de Litere

Catedra: Limba română și filologie romanică

Domeniul general de studiu: Științe ale educației

Domeniul de formare profesională la ciclul I: 141.08 Limba și literatura + 141.09 Limbi moderne

Denumirea specialității: 141. Educația și formarea profesorilor

Denumirea specializării: 141.08.01 Limba și literatura (A) română + 141.09.01/02 Limba modernă B engleză/franceză

Administrarea unității de curs:

Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			Prel.	Sem.	Lab.	L. ind.		
S104O036	6	180	35	40	30	75	E	Româna

Statutul: disciplină obligatorie

***Informații referitoare la cadrul didactic (cadrele didactice):** Aurelia Bîrsanu, lector superior universitar

Integrarea cursului în programul de studii: Disciplina Limba Contemporană A II (LEXICOLOGIA), disciplină de specialitate și obligatorie, studiate conform planului cadru în anul II de studii, semestrul IV, constituie al doilea compartiment al Limbii Române Contemporane, ca mod de succesiune metodică, dar și în sens de importanță științifică. Astfel, de faptul cum va fi însușit materialul la această disciplină, va depinde, în mare măsură, soliditatea cunoștințelor achiziționate la celelalte subdiviziuni ale limbii, pentru că unitățile lexicale constituie unitățile de bază ale sistemului limbii. Dat fiind nivelul diferit de pregătire al studenților, procesul instructiv se va structura pe principiul actualizării cunoștințelor asimilate anterior, aprofundându-le și consolidându-le, indicând exemple concrete de abordare funcțională și aplicativă a materiei lingvistice.

Limba Contemporană A II (LEXICOLOGIA) este disciplina filologică care studiază componenta lexicală a unei limbi, înglobând tot ce ține de studiul cuvântului și al vocabularului ca parte integrantă a unei limbi.

Locul lexicologiei între științele umanistice este acela al unui cadru de metode și procedee pentru o analiză exhaustivă – de anvergură – a structurii și funcționării lexicului sau vocabularului limbii române.

Bogăția unei limbi constă în bogăția și varietatea vocabularului ei, iar schimbările care au loc în societate se reflectă în vocabular, considerat cel mai flexibil / lax și deschis compartiment al limbii.

Importanța cursului poate fi relevant argumentată prin afirmația lingvistului Antoine Meillet: „Orice vocabular exprimă o civilizație”.

Competențe prealabile:

- să aplice cunoștințele teoretice;
- să realizeze analiza lexicală a unui cuvânt;
- să excerpteze din texte sinonime, omonime, antonime, paronime, frazeologisme;
- să utilizeze sensurile cuvintelor polisemantice;
- să alcătuiască / grupeze cuvintele în familii lexicale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului:

- să definească noțiunile fundamentale ale disciplinei;
- să identifice în text axa lexicală;
- să decodeze sensurile textului analizat;
- să comenteze în termenii respectivi relațiile de formă și conținut dintre unitățile de vocabular;
- să demonstreze importanța teoretică și practică de studiere a lexicologiei;
- să identifice tipologia sensurilor unui cuvânt;
- să conștientizeze particularitățile definițiilor ale conceptelor de cuvânt, sens, semnificație etc.;
- să-și formeze repere de analiză a fenomenelor de limbă studiate în plan funcțional;
- să conștientizeze particularitățile relațiilor semantice și lexicale în sistemul limbii;
- să perceapă principiile și premisele funcționării vocabularului limbii române.

Finalitățile cursului:

- să identifice conceptele fundamentale din domeniul lingvisticii, filologiei, lexicologiei;
- să realizeze o apreciere argumentată a fenomenelor de limbă (dimensiunea Lexic);
- să aplice cunoștințele filologice generale și de specialitate în procesul activității instructiv-educative;
- să-și îmbogățească permanent calificarea profesională;
- să aplice procedee eficiente de identificare, selectare și utilizare a informației;
- să se orienteze în literatura de specialitate și în bibliografia ce are tangențe cu specializarea;
- să compare unitățile lexicale, formele paradigmatică ale limbii A, cu unitățile și formele atestate în limba B;
- să comenteze faptele de limbă din textele literare din perspectivă lexicală;
- să evalueze critic publicațiile din domeniul dat;
- să capete deprinderi de muncă independentă la studierea limbii;
- să abordeze științific fenomenele lexicale – în termeni adecvați și actuali ai domeniului filologic
- să stabilească importanța aplicării metodelor și procedeele de cercetare a aspectelor de lexicologie;
- să completeze cunoștințele teoretice în funcție de noile realități ale activității profesionale;
- să evalueze eficiența activității profesionale și să identifice necesitățile de formare continuă în domeniul limbii A.

Conținuturi (prelegeri):

	Conținuturi		Bibliografie
1.	<p>Obiectul de studiu al lexicologiei și corelația ei cu alte aspecte ale limbii</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiuni de lexic și lexicologie 2. Subdisciplinele lexicologiei 3. Lexicologia generală și lexicologia particulară 4. Lexicologia sincronică și lexicologia diacronică 5. Sursele lexicologiei 6. Locul lexicologiei între celelalte discipline lingvistice 7. Relațiile lexicologiei cu disciplinele lingvistice și cele nelingvistice 8. Unele concluzii 	4	<p>Corlăteanu N., Melniciuc I., p. 14-27. Coteanu I., Forăscu N., Bidu-Vrânceanu A., p. 7-10. Șerban V., Evseev I., p. 51-62. Zugun P., p. 8-21, 36-44.</p>
2.	<p>Cuvîntul – unitate de bază a sistemului glosematic</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea lingvistică de cuvînt 2. Trăsăturile distinctive ale cuvîntului 3. Arbitrar și motivat în cuvînt 4. Cuvîntul în sistem și în enunț 5. Categoriile de cuvinte 6. Unele concluzii 	4	<p>Corlăteanu N., Melniciuc I., p. 5-14. Șerban V., Evseev I., p. 41-89. Toma I., p. 58-64. Zugun P., p. 21-27.</p>
3.	<p>Componenta vocabularului românesc Vocabularul activ și vocabularul pasiv</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Componenta vocabularului 2. Vocabularul activ 3. Vocabularul pasiv 4. Unele concluzii 	2	<p>Avram M., <i>Vocabularul actual al limbii române</i> // LLR, 1997, nr. 3, p. 3-5. Coteanu I., <i>Vocabularul limbii române</i> // LLR, 1992, nr. 3-4, p. 3-5. Șerban V., Evseev I., p. 38-40; 114-117. Toma I., p. 70-73.</p>
4.	<p>Vocabularul de uz general și vocabularul cu sferă de utilizare limitată</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Conceptul de arhaism 2. Tipuri de arhaisme 3. Conceptul de regionalism 4. Tipuri de regionalisme 5. Conceptul de neologism 6. Tipuri de neologisme 	4	<p>Hristea Th. (coord.), p. 122-132. Ionișor C., <i>Despre structura funcțională a vocabularului</i> // LLR, nr. 4, 2002, p. 15-18. Iordan I., Robu Vl., p. 318-322. Toma I., p. 74-78.</p>

	7. Noțiune de argou și de jargon 8. Unele concluzii		
5.	<i>Vocabularul fundamental și masa vocabularului. Vocabularul reprezentativ</i> 1. Noțiune de vocabular fundamental (de bază, fond principal lexical) 2. Masa vocabularului 3. Vocabularul reprezentativ 4. Lexicul circulant 5. Unele concluzii	2	Hristea Th. (coord.), p. 14-15. Kiraly Fr., <i>Vocabularul fundamental și masa vocabularului</i> // LLR, 1984, nr. 1, p. 4-6. Mirea A., C. Ionișor, <i>Despre fondul principal lexical (I)</i> // LLR, 1996, nr. 2, p. 11-12; (II) // LLR, 1996, nr. 3, p. 6-9. Toma I., p. 78-79.
6.	<i>Sistematizarea semantică. Monosemia și polisemia</i> 1. Definiția noțiunilor: sens, semantică, semnificație 2. Conceptul de monosemie 3. Conceptul de polisemie 4. Funcțiile polisemiei 5. Sursele polisemiei 6. Polisemia. Tipuri de sensuri în sfera cuvântului polisemantic 6.1. Sens de bază 6.1.1. Sens propriu 6.1.2. Sens figurat 6.1.3. Sensuri de context 7. Unele concluzii	4	Bucă M., Evseev I., p. 31-98. Corlăteanu N., Melniciuc I., p. 28-31. Forăscu N., <i>Sensurile cuvântului</i> // LLR, 1984, nr. 4, p. 13-16. Forăscu N., <i>Sens denotativ, sens conotativ</i> // LLR, 1986, nr. 4, p. 13-16. Hristea Th. (coord.), p. 17-19. Iordan I., Robu Vl., p. 246-265. Șerban V., Evseev I., p. 48-49; p. 129-175. Zugun P., p. 201-229.
7.	<i>Cuvintele omonime și omonimia</i> 1. Definiția omonimelor și a omonimiei 2. Sursele omonimiei 3. Clasificări ale omonimelor 4. Unele concluzii	2	Corlăteanu N., Melniciuc I., p. 66-73. Hristea Th. (coord.), p. 21-30. Iordan I., Robu Vl., p. 266-269. Șerban V., Evseev I., p. 172-186.
8.	<i>Cuvintele sinonime și sinonimia</i> 1. Definiția sinonimelor și a sinonimiei 2. Seria sinonimică și dominantă a seriei sinonimice 3. Sursele sinonimiei 4. Tipuri de sinonime 5. Unele concluzii	2	Corlăteanu N., Melniciuc I., p. 83-96. Forăscu N., <i>Sinonimia lexicală</i> // LLR, 1981, nr. 1, p. 7-9. Hristea Th. (coord.), p. 32-38. Iordan I., Robu Vl., p. 269-271. Șerban V., Evseev I., p. 188-202.
9.	<i>Cuvintele antonime și antonimia</i> 1. Definiția antonimelor și a antonimiei 2. Baza semantică a antonimiei 3. Clasificări ale antonimelor 4. Unele concluzii	4	Corlăteanu N., Melniciuc I., p. 96-104. Forăscu N., <i>Categorii semantice: antonimia</i> // LLR, 2000, nr. 4, p. 9-14. Hristea Th. (coord.), p. 32-38. Iordan I., Robu Vl., p. 272-274. Șerban V., Evseev I., p. 205-221.
10.	<i>Cuvintele paronime și paronimia</i> 1. Definiția paronimelor și a paronimiei 2. Limitele paronimiei 3. Tipuri de paronime 4. Tangențele paronimiei cu fenomenele de limbă înrudite 5. Unele concluzii	2	Corlăteanu N., Melniciuc I., p. 73-83. Felecan N., <i>Paronimia în limba română: Probleme de lexic și de cultivare a limbii, însoțite de un dicționar de paronime</i> , Baia Mare, Gutinul, 1994.

11.	<p>Procedee de descriere structurală a lexicului limbii române</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Metoda onomasiologică 2. Metoda semasiologică 3. Metoda lexematică 4. Metoda analizei semice a subansamblurilor lexicale 5. Unele concluzii 	4	<p>Bidu-Vrănceanu A., Forăscu N., <i>Modele de structurare semantică. Cu aplicații la limba română (Polisemie, sinonimie, antonimie, cîmpuri)</i>, București, Editura Facla, 1984. Zugun P., p. 45-62.</p>
12.	Probă de evaluare	1	

Total: 35 ore

Conținuturi (seminare):

1.	<p>Stratificarea lexicală</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lexicul de uz general și lexicul de uz special 2. Arhaismele. Tipuri de arhaisme 3. Istorismele 4. Neologismele. Neologisme lingvistice și ocazionalisme 5. Dialectismele teritoriale (Regionalismele) 6. Dialectele sociale: argoul și jargonul 7. Limbajul profesional 8. Unele concluzii 	6	<p>Bogdan-Oprea H., <i>Tipuri de arhaisme în limba română (I) // LLR, 2002, nr. 1, p. 13-19; (II) // LLR, 2002, nr. 2, p. 6-13.</i> Calarașu C., <i>Regionalismele // LLR, 1986, nr. 1, p. 10-13.</i> Corlăteanu N., Melniciuc I., p. 107-116. Groza L., <i>Categorii de arhaisme (I) // LLR, 1986, nr. 2, p. 13-15; (II) LLR, 1986, nr. 4, p. 11-13.</i> Hristea Th. (coord.), p. 122-132. Ionișor C., <i>Despre structura funcțională a vocabularului // LLR, 2002, nr. 4, p. 15-18.</i> Iordan I., Robu Vl., p. 318-322. Toma I., p. 60-78. Vasile E., <i>Importanța neologismelor în cultivarea limbii române literare // LLR, 1996, nr. 2, p. 13-14.</i></p>
2.	<p>Etimologia. Stratigrafia etimologică</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Etimologia. Principii de analiză etimologică 2. Tipuri de etimologie 3. Stratigrafia etimologică a lexicului limbii române <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Substratul lexical daco-geto-tracic 3.2. Fondul lexical de origine latină 3.3. Superstratul lexical de origine slavă 3.4. Adstratul 4. Unele concluzii 	4	<p>Corlăteanu N., Melniciuc I., p. 157-187. Hristea Th. (coord.), p. 15-17. Șerban V., Evseev, I., p. 228-260.</p>
3.	<p>Statutul frazeologiei și obiectul ei de investigație</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Conceptul de frazeologie și frazeologism 2. Tipuri de unități frazeologice 3. Sursele frazeologiei 4. Trăsăturile caracteristice ale frazeologismelor 5. Unele concluzii 	4	<p>Colțun Gh., <i>Frazeologia limbii române</i>, Chișinău, Editura ARC, 2000, p. 11-31; 153-173. Hristea Th., p. 134-160.</p>
4.	<p>Dinamismul semantic al lexicului</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Relațiile conotative <ol style="list-style-type: none"> 1.1 Extensiunea semantică 1.2 Restricția semantică 2. Pierderea legăturii semantice cu sensul inițial 3. Polarizarea semantică 4. Semantica funcțională 5. Sensul figurat 	4	<p>Bahnaru V., <i>Mutații de sens: cauze, modalități, efecte</i>, Chișinău, 1988. Corlăteanu N., Melniciuc I., p. 41-50. Hristea Th. (coord.), p. 17-31. Șerban V., Evseev I., p. 129-139. Vulpe A., <i>Extinderile de sens în contextul „erupției” informaționale // RLȘL, 2005, nr. 1-3, p. 39-42.</i></p>

	6. Condensarea semantică 7. Premisele evoluției semantice 8. Unele concluzii		
5.	<i>Mijloacele externe de îmbogățire a vocabularului. Împrumuturile lexicale în limba română</i> 1. Conceptul de împrumut 2. Raportul dintre împrumut și fenomenele adiacente 3. Căile de pătrundere a împrumuturilor lexicale 4. Adaptarea fonetică și gramaticală 5. Lexicul românesc în alte limbi 6. Necesitatea împrumuturilor lexicale 7. Unele concluzii	4	Corlăteanu N., Melniciuc I., p. 50-52. Hristea Th. (coord.), p. 66-121. Iordan I., Robu Vl., p. 310-318. Kiraly F., <i>Contacte lingvistice: Adaptarea fonetică a împrumuturilor românești de origine maghiară</i> , Timișoara, Facla, 1990. Negomireanu D., <i>Caracteristici ale terminologiei împrumuturilor lexicale în limba română // SCL</i> , 1997, nr. 1-4, p. 319-321. Stoichițoiu A., <i>Împrumuturi lexicale în limba română actuală // LLR</i> , 1991, nr. 3, p. 9 (I); LLR, 1991, nr. 4, p. 9 (II). Toma I., p. 96-98; 116-117.
6.	<i>Mijloacele externe de îmbogățire a vocabularului. Calcul lingvistic</i> 1. Calcul lingvistic. Precizări terminologice 2. Raportul dintre calc, traducere și împrumut lexical 3. Tipuri de calc lexical 4. Calc lexical de structură 5. Calcuri după cuvinte compuse 6. Calcuri după cuvinte derivate 7. Calc semantic 8. Calcuri semantice la cuvintele vechi 9. Calcuri semantice la cuvintele neologice 10. Calcuri frazeologice 11. Calcuri lexico-frazeologice 12. Semicalcurile 13. Unele concluzii	4	Apreotesei C., <i>Unele probleme ale calcului lingvistic // SCL</i> , 1980, nr. 4, p. 349-353. Corlăteanu N., Melniciuc I., p. 53-55. Hristea Th. (coord.), p. 100-114. Toma I., p. 96-98; 116-117.
7.	<i>Abrevierea – mijloc de îmbogățire a vocabularului</i> 1. Abrevierea. Concept 2. Tipuri de abrevieri 3. Lexicalizarea abrevierilor 4. Unele concluzii	2	Avram M., <i>Gramatica pentru toți</i> , București, Editura Academiei, 1986. Dumitrescu F., <i>Dinamica lexicului românesc – ieri și azi</i> , București, 1995. Dumitrescu M., Suricov A., <i>Abrevierea în limba română // LR</i> , 1987, nr. 5. Seche L., <i>Compunerea cu ajutorul abrevierilor // LLR</i> , 1977, nr. 3. Suricov A., <i>Abrevierea și omonimia în limba română // LR</i> , XLIV, 1995, nr. 1-2. Tăriță Z., <i>Indicii ale lexicalizării abrevierilor</i> , În: <i>Probleme de lingvistică generală și romanică</i> , Chișinău, CE USM, 2003, p. 110-113.
8.	<i>Lexicul terminologic</i> 1. Concept 2. Limbajul profesional 3. Lexic terminologic 4. Unele concluzii	2	Eremia A., <i>Terminologia entopică: aspecte și procedee onomasiologice // RLȘL</i> , 2004, nr. 1-3, p. 59-66. <i>Dicționar general de științe. Științe ale limbii</i> , București, Editura Științifică, 1997.
9.	<i>Analiza lexicală</i> 1. Identificarea cuvintelor 2. Analiza cuvintelor 3. Principii de analiză semantică aplicate cuvintelor românești 4. Unele concluzii	4	Bidu-Vrănceanu A., Forăscu N., <i>Cuvinte și sensuri</i> , p. 21-38. Toma I., p. 65-68.

10.	Cîmpul lexico-semantic 1. Concept 2. Trăsături definatorii 3. Relevanța trăsăturilor definatorii ale cîmpurilor lexico-semantic 4. Unele concluzii	4	Babin-Rusu T., <i>Diferențierea structurilor lexico-semantic</i> // LR (Chișinău), 2006, nr. 4-6, p. 95-99.
11.	Probă de evaluare	2	

Total: 40 ore

Conținuturi (laborator):

1.	Lexicografia românească I. Tipuri de dicționare 1. Dicționare generale - explicative - ortografice - ortoepice - etimologice - mixte 2. Dicționare speciale - de sinonime - de antonime - de omonime - de paronime - de neologisme - de arhaisme - de arhaisme și regionalisme - de terminologie lingvistică - de expresii și locuțiuni - de proverbe (comentate) - idiomatice - de culori și nuanțe - de cuvinte recente etc. 3. Dicționare enciclopedice II. Apariții recente III. Unele concluzii	4	Bahnaru V., <i>Considerații privind tipologia dicționarelor</i> // LR (Chișinău), 2008, nr. 3-4, p. 104-112. Pietreanu M., <i>Dicționarele, instrumente ale muncii intelectuale</i> // LLR, 1987, nr. 3, p. 7-11. Șerban V., Evseev I., p. 18-34. Toma I., p. 126-129.
2.	Mijloacele interne de îmbogățire a lexicului 1. Preliminarii 2. Derivarea 3. Derivarea propriu-zisă sau progresivă. 4. Ortografia prefixelor și sufixelor 5. Derivarea inversă sau regresivă 6. Compunerea. Ortografia cuvintelor compuse 7. Conversiunea 8. Unele concluzii	4	Bahnaru V., <i>Mutații de sens: cauze, modalități, efecte</i> , Chișinău, 1988. Ciobanu F., Hasan F., <i>Formarea cuvintelor în limba română, vol. I, Compunerea</i> , București, Editura Academiei, 1970. Corlăteanu N., Melniciuc I., p. 33-50. Hristea Th. (coord.), p. 66-121. Șerban V., Evseev I., p. 267-280.
3.	Conceptul de familie lexicală 1. Precizări terminologice 2. Familia lexicală. Definiție, statut, concept 3. Cuvînt primitiv sau cuvînt-bază 4. Cuvînt derivat 5. Tema lexicală 3. Raportul dintre rădăcină și radical 4. Unele concluzii	4	Dominte C., <i>Cum se nasc familiile de cuvinte</i> // LR, 2003, nr. 11-12, p. 37-43. Dominte C., <i>Cum se nasc familiile de cuvinte?</i> // (II), LLR, 2002, nr. 4, p. 11-13. Hristea Th. (coord.), p. 67-70. Ionel G. A., <i>Tipuri de teme în familia lexicală cu baza moștenită din latină</i> // Analele Universității din Craiova, 2003, nr. 1-2, p. 107-115.

4.	<p style="text-align: center;"><i>Sinonimia lexicală</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sinonimia în limbă 2. Sinonimia în vorbire 3. Sinonimele și comunicarea 4. Raportul dintre sinonimie și alte categorii semantice 5. Funcțiile stilistice ale sinonimelor 6. Unele concluzii 	4	<p>Bidu-Vrănceanu A., Forăscu N., p. 112-138. Condrea I., <i>Sinonimia și exprimarea corectă</i> // LR, 1991, nr. 2, p. 60-62. Corlăteanu N., Melniciuc I., p. 83-96. Coteanu I., Bidu-Vrănceanu A., p. 75-84. Guțu-Romalo V., <i>Pericolele sinonimiei</i> // LLR, 1987, nr. 2, p. 6-8. Hristea Th. (coord.), p. 32-38. Șerban V., Evseev I., p. 188-202.</p>
5.	<p style="text-align: center;"><i>Antonimia lexicală</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Antonimia în limbă 2. Antonimia în vorbire 3. Raportul dintre antonime și celelalte categorii semantice 4. Efectele stilistice ale antonimiei <ol style="list-style-type: none"> 4.1 Antiteza 4.2 Oximoronul 4.3 Paradoxul 4.4 Ironia 4.5 Chiasmul 5. Atracția antonimelor 6. Unele concluzii 	4	<p>Corlăteanu N., Melniciuc I., p. 83-104. Forăscu N., <i>Categorii semantice: antonimia</i> // LLR, 2000, nr. 4, p. 9-14. Sîrbu R., <i>Antonimia lexicală în limba română</i>, Timișoara, Facla, 1977. Șerban V., Evseev I., p. 205-221. Ungureanu E., <i>Unele aspecte ale antonimiei în limba română</i> // LLR, 1996, nr. 1, p. 9-11.</p>
6.	<p style="text-align: center;"><i>Omonimia. Omonimele și comunicarea</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Omofonia și omografia 2. Rolul omonimiei în evoluția limbii 3. Funcțiile stilistice ale omonimelor 4. Omonimele și comunicarea 5. Unele concluzii 	4	<p>Berejan S., Bahnaru V., Zaporojan I., <i>Omonimele în limba română și în dicționare</i> // DOLM, Chișinău, 1988, p. 5-33. Corlăteanu N., Melniciuc I., p. 66-73. Hristea Th. (coord.), p. 21-30. Iordan I., Vl. Robu, p. 266-269.</p>
7.	<p style="text-align: center;"><i>Paronimia și atracția paronimică</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiuni de paronimie și paronomazie 2. Paronimele și atracția paronimică <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Conceptul de atracție paronimică 2.2. Atracția paronimică și etimologia populară 3. Tangențele paronimiei cu fenomenele de limbă înrudite 4. Efectul stilistic al paronimelor 5. Unele concluzii 	4	<p>Andrei N., <i>Paronime și atracție paronimică</i> // LLR, 1988, nr. 2, p. 9-11. Chiriță C., <i>Paronimele</i> // LLR, 1993, nr. 2, p. 18-20. Corlăteanu N., Melniciuc I., p. 73-83. Hristea Th. (coord.), p. 24-31. Toma E., <i>Paronimia, sursă a unor greșeli în limbă</i> // LLR, nr. 3, p. 3. Aplicații Bărbuță I., ex. 31, 32. Melniciuc I., ex. 118, 127.</p>
8.	<p style="text-align: center;"><i>Probă de evaluare</i></p>	2	

Total: 30 ore

Conținuturi (studiu individual):

1.	<p style="text-align: center;">Lexicografia românească</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Din istoricul lexicografiei române 2. Lexicografia românească de la origini până în 1825 3. Lexicografia românească de la 1825 până la 1870 4. Lexicografia românească de la 1870 până în prezent 	6	<p>Seche M., <i>Schiță de istorie a lexicografiei române</i>, vol. I, București, Editura Științifică, 1966. Seche M., <i>Schiță de istorie a lexicografiei române</i>, vol. II, București, Editura Științifică, 1969.</p>
----	--	---	--

2.	Conținutul semantic al cuvântului și realitatea extralingvistică	4	Iordan I., Robu Vl., p. 235-246.
3.	Tendențele actuale ale vocabularului în limba română	4	Ionescu C., Cerkez M., <i>Gramatică și stilistică. Analize de text</i> , Editura ALL Educațional S. A., București, p. 34-37.
4.	Vocabularul actual al limbii române	4	Avram M., <i>Vocabularul actual al limbii române</i> // LLR, 1997, nr. 3, p. 3-5. Forăscu N., <i>Cîteva observații asupra lexicului actual (I)</i> // LLR, 1996, nr. 2, p. 8-11; (II) // LLR, 1997, nr. 4, p. 6-8.
5.	Onomastica. Onimizare și deonimizare	4	Eremia A., <i>Terminologia entopică: aspecte și procedee onomasiologice</i> // RLȘL, 2004, nr. 1-3, p. 59-66. Iordan I., Robu Vl., <i>Limba română contemporană</i> , București, Editura Didactică și Pedagogică, 1978, p. 235-245. Toma I., p. 118-122.
6.	Identificarea și analiza cuvintelor. Principii de analiză semantică aplicate cuvintelor românești. Aplicații	4	Bidu-Vrânceanu A., Forăscu N., <i>Cuvinte și sensuri</i> , p. 21-38. Toma I., p. 65-68.
7.	Semantica modernă. Stadiul actual al cercetărilor teoretice și practice	6	Bidu-Vrânceanu A., <i>Structura vocabularului limbii române contemporane</i> , București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1986, p. 7-22.
8.	Dezambiguizarea semantică a semnului lexical	4	Bechet Fl., <i>Antiteza ca procedeu de dezambiguizare semantică</i> // SCL, 1996, nr. 1-6, p. 33-42. Păcuraru V., <i>Inferența vs dezambiguizarea semantică a semnului lexical</i> // RLȘL, 2005, nr. 4-6, p. 54-61. Păcuraru V., <i>Strategii de dezambiguizare semantică a semnului lexical</i> // RLȘL, 2006, nr. 1-2, p. 68-77.
9.	Relevanța trăsăturilor definitorii ale cîmpurilor lexico-semantice	6	Babin-Rusu T., <i>Diferențierea structurilor lexico-semantice</i> // LR (Chișinău), 2006, nr. 4-6, p. 95-99.
10.	Sinonimia și polisemia	6	Bidu-Vrânceanu A., Forăscu N., <i>Cuvinte și sensuri</i> , p. 39-164.
11.	Dinamica îmbogățirii vocabularului prin procedee interne	4	Sainenco A., <i>Pentru o perspectivă dinamică a procedeelelor de formare a cuvintelor</i> // RLȘL, 2002, nr. 3-4, p. 106-110. Stoichițoiu Ichim A., <i>Vocabularul limbii române actuale. Dinamică, influențe, creativitate</i> , București, Editura ALL Educațional, 2001, p. 7-17. Toma I., p. 100-117.
12.	Denotația și conotația	4	Carpov M., <i>Captarea sensurilor: coordonate analitice</i> , București, Editura Eminescu, 1987, p. 13 și următ. Coteanu I., <i>Stilistica funcțională a limbii române: stil, stilistică, limbaj</i> , București, Editura Academiei, p. 35-42. Forăscu N., <i>Sens denotativ, sens conotativ</i> // LLR, 1986, nr. 4, p. 13-15. Iordan I., Robu Vl., p. 250-251.
13.	Argoul în limba română	4	Ionișor C., <i>Despre structura funcțională a vocabularului</i> // LLR, 2002, nr. 4, p. 318-322. Leonte C., <i>Superlativul în argoul tinerilor</i> // SCL, 1998, nr. 1-2, p. 163-167. Stoichițoiu Ichim A., <i>Vocabularul limbii române actuale. Dinamică, influențe, creativitate</i> , București, Editura ALL Educațional, 2001, p. 119-124.

14.	Verificarea lucrului individual (rapoarte, portofolii, postere etc.)	15	
-----	--	----	--

Total: 75 ore

Activități de lucru individual:

1. Seminare (dezbateri, discuții ghidate, studii de caz etc.)
2. Raport științific (în baza tematicii pentru lucrul individual)
3. Poster (realizat în grup sau individual)
4. Portofoliu
5. Lucrări scrise (analize lexicale realizate în baza unei opere literare – la alegere).

Evaluarea disciplinei

Disciplina Limba Contemporană A II (LEXICOLOGIA) are un caracter dublu: teoretic și practic. Pe parcurs, se vor propune forme intermediare de evaluare: analize lexicale, exerciții, teste, fișe de lucru etc. Forma de evaluare finală este examenul (în scris). În acest scop, se propune un chestionar și o mostră de test.

Chestionar pentru examen

1. Lexicologia și obiectul ei de studiu
2. Lexicologia și relațiile ei cu alte discipline lingvistice și nelingvistice
3. Definiția cuvântului.
4. Structura semnificatului (formeii cuvântului) și structura semnificatului (conținutului cuvântului)
5. Funcțiile cuvântului
7. Mijloacele interne de îmbogățire a lexicului (derivarea, compunerea, conversiunea)
8. Mijloacele externe de îmbogățire a lexicului (împrumuturile și calcurile)
9. Lexicul de uz general și lexicul de uz special
10. Arhaismele. Tipuri de arhaisme
11. Neologismele. Tipuri de neologisme
12. Dialectismele teritoriale (Regionalismele). Concept, tipologie, statut
13. Elementele de jargon
14. Elementele de argou
15. Limbajul profesional
17. Monosemia și polisemia. Sursele polisemiei
18. Tipologia sensurilor cuvintelor polisemantice
19. Funcțiile polisemiei. Denotația. Conotația
20. Omonimia. Cauzele apariției omonimelor
21. Clasificarea omonimelor. Omofonia. Omografia
22. Criteriile de delimitare a omonimelor de cuvintele polisemantice
23. Paronimia. Limitele paronimiei. Clasificarea paronimelor
24. Sinonimia. Seria sinonimică. Dominanta seriei sinonimice. Tipuri de sinonime
25. Căile de îmbogățire a sinonimiei
26. Antonimia. Sfera de răspândire a antonimelor. Clasificarea antonimelor
27. Etimologia. Principii de analiză etimologică
28. Tipuri de etimologie. Definiție, caracteristici
29. Etimologia populară și atracția paronimică
30. Stratigrafia etimologică a lexicului limbii române
31. Frazeologia și obiectul ei de studiu
32. Noțiuni de unitate frazeologică. Tipuri de unități frazeologice
33. Clasificarea unităților frazeologice
34. Trăsăturile specifice ale frazeologismelor
35. Sursele frazeologismelor
36. Lexicografia. Obiectivele ei principale
37. Tipuri de dicționare. Deosebirea dintre dicționarele generale și speciale
38. Fondul principal lexical și masa vocabularului
39. Vocabularul reprezentativ
40. Lexicul circulant

Mostră de test

Explicați noțiunea de <i>etimologie populară</i>	6 p.
Precizați deosebirea dintre <i>regionalism</i> și <i>termen popular</i>	4 p.
Explicați criteriile de delimitare a <i>omonimelor</i> de <i>cuvintele polisemantice</i>	10 p.
Ilustrați limitele paronimiei	7 p.
Demonstrați, prin exemple, că <i>a face</i> și <i>floare</i> sînt cuvinte polisemantice (cîte 5 ex.)	10 p.
Scrieți antonimele neologice pentru cuvintele: <i>entuziasmat, impolitețe, ursuz, a tenta, discordie, a muri, pe neașteptate, original, asemănare, a uimi</i>	5 p.
Alcătușiți contexte cu următoarele paronime: <i>consul – consult, inept – inapt, desert – disert, cultural – cultural, orar – oral</i>	5 p.

Notă! Pentru redactarea itemilor, veți obține 3 puncte. În acest scop, veți respecta următoarele cerințe:

- organizarea coerentă a ideilor în scris **1 punct**
- respectarea normelor ortografice **1 punct**
- respectarea normelor de punctuație **1 punct**

Total: 50 p.

Barem

Nota	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
Puncte	50	49-48	47-44	43-38	37-32	31-25	24-20	19-13	12-6	5-0

Resurse informaționale ale cursului

1. Andrei M., Ghiță I., *Limba română. Fonetică, lexicologie, gramatică, stil și compoziție, Exerciții*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1985.
2. Bărbuță Ion, *Limba română prin exerciții*, Chișinău, 2009.
3. Bidu-Vrănceanu A., *Structura vocabularului limbii române contemporane*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1986.
4. Bidu-Vrănceanu A., Forăscu N., *Cuvinte și sensuri. Polisemia, sinonimia, antonimia prin exerciții*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1988.
5. Bucă M., Evseev I., *Probleme de semasiologie*, Timișoara, Editura Facla, 1976.
6. Chiriac M., Iancu M., *Vocabular. Teorie și teste*, București, Editura Recif, 1995.
7. Constantinescu-Dobridor Gh., *Dicționar de termeni lingvistici*, București, Teora, 1998.
8. Corlăteanu N., Melniciuc I., *Lexicologia*, Chișinău, Editura Lumina, 1992.
9. Coteanu I., Forăscu N., Bidu-Vrănceanu A., *Limba română contemporană. Vocabularul*, București, 1985.
10. *Dicționar general de științe. Științe ale limbii*, București, Editura Științifică, 1997.
11. Groza L., *Elemente de lexicologie*, București, Editura Humanitas Educațional, 2004.
12. Hristea. Th. (coordonator), *Sinteze de limba română*, București, Editura Albatros, 1984.
13. Felecan N., *Paronimia în limba română*, Baia Mare, Editura Gutinul, 1993.
14. Iordan I., Robu Vl., *Limba română contemporană*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1978.
15. Melniciuc I., *Practicum la Lexicologie*, Chișinău, Editura Lumina, 1991.
16. Pietreanu M., *Exerciții lexicale pentru limba română*, București, Editura Garamond-Junior, 1995.
17. Popa I., *Fonetica și vocabularul*, București, Editura Teora, 1994.
18. Pușcariu S., *Limba română*, V. I, București, Editura Minerva, 1976.
19. Stanțieru S., Bîrsanu A., *Caiet de exerciții la Limba Română Contemporană*, Bălți, Editura Print Caro, 2014.
20. Șerban V., Evseev I., *Vocabularul românesc contemporan. Schiță de sistem*, Timișoara, Editura Facla, 1978.
21. Sîrbu R., *Antonimia lexicală în limba română*, Timișoara, Editura Facla, 1977.
22. Toma I., *Limba Română Contemporană. Privire generală*, București, Editura Niculescu, 2001.

23. *Tratat de lingvistică generală*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1971.
24. Zugun P., *Lexicologia limbii române*, Iași, Editura Tehnopress, 2000.

Dicționare

- Bahnaru Vasile, *Dicționar de omonime*, Chișinău, Editura Știința, 2005.
- Bîrsanu A., Stanțieru S., *Dicționar de culori și nuanțe*, Chișinău, Editura Epigraf, 2013.
- Braga Victoria, *Dicționar de epitete*, Chișinău, Editura Epigraf, 2010.
- Bulgăr Gheorghe, *Dicționar de sinonime*, Chișinău, Editura Știința, 2011.
- Bulgăr Gheorghe, *Dicționar de paronime*, Chișinău, Editura Știința, 2006.
- Bulgăre Gheorghe, Constantinescu-Dobridor Gheorghe, *Dicționar de arhaisme și regionalisme*, vol. I, București, Editura Saeculum vizual, 2003.
- Bulgăre Gheorghe, Constantinescu-Dobridor Gheorghe, *Dicționar de arhaisme și regionalisme*, vol. II, București, Editura Saeculum vizual, 2003.
- Busuioc Monica, Păun Maria, Ștefănescu-Goangă Zizi, *Dicționar esențial de neologisme*, București, Editura Corint, 2009.
- Cartaleanu Tatiana, Cosovan Olga, Cartaleanu Elena, *Dicționar de proverbe comentate*, Chișinău, Editura Știința, 2007.
- Ciorănescu Alexandru, *Dicționarul etimologic al limbii române*, București, Editura Saeculum I.O., 2002.
- Comșulea Elena, Șerban Valentina, Teiuș Sabina, *Dicționar de expresii și locuțiuni*, Chișinău, Editura Știința, 2005.
- Cosniceanu Maria, *Dicționar de prenume*, Chișinău, Editura Știința, 2006.
- Dicționar de proverbe și zicători*, Chișinău, Editura Epigraf, 2009.
- Dimitrescu Florica, *Dicționar de cuvinte recente*, București, Ediția a II-a, Editura Logos, 1997.
- Gagim Ion, *Dicționar de muzică*, Chișinău, Editura Știința, 2008.
- Grosu Elena, *Dicționar de antonime sinonimizat*, Chișinău, Editura Epigraf, 2007.
- Guțu Valentin, *Dicționar al greșelilor de limbă*, Chișinău, Editura ARC, 1998.
- Marcu Florin, *Noul dicționar de neologisme*, București, Editura Academiei Române, 1997.
- Palii Alexei, *Dicționar de dificultăți și surprize ale limbii române*, Chișinău, Editura Epigraf, 2008.
- Papuc Mihai, *Dicționar de expresii și locuțiuni străine*, Chișinău, Editura Știința, 2008.
- Pohilă Vlad, *Mic dicționar de nume proprii străine*, Chișinău, Editura ARC, f. a.
- Vințeler Onufrie, *Dicționar de antonime*, Chișinău, Editura Știința, 1997.